

ผู้ทำงานเพื่อสาธารณะ

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย*

ความเป็นคน

หากศึกษาเปรียบเทียบในหลักคำสอนของศาสนาหลักในโลกนี้ ล้วนแต่มุ่งสร้างคนดีทั้งนั้น และคำสอนจะพ้องกันใน ๓ ประเด็นหลัก คือ

๑. สอนให้ทุกคนยึดความสัตย์ความจริง
๒. สอนให้ทุกคนตระหนักว่าคนเราเกิดมา มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคนเท่าเทียมกัน
๓. สอนให้ทุกคนมีความรักความเมตตาต่อกันและกัน

ในสังคมหนึ่งๆ ย่อมมีการพัฒนาแบบโครงสร้างสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในแต่ละรูปแบบของสังคมย่อมประกอบด้วยผู้ทำหน้าที่บริหารปกครอง ผู้ทำธุรกิจการค้า และผู้ทำหน้าที่อื่นๆ เรียงกันในปัจจุบันว่า ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน

ทุกคนต้องรับรู้ของแต่ละบุคคลปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่ง - บทบาท - ความรับผิดชอบ ส่วนยศถาบรรดาศักดิ์ ความมีเงิน และลำดับชั้นต่างๆ เป็นเรื่องของโครงสร้างสังคม โดยในความเป็นจริงแล้วทุกคน

มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน ความเสมอภาคในอุดมการณ์ของประชาธิปไตยจึงจะเกิดขึ้นได้ และหากเชื่อเช่นนั้น บ้านเมืองจะต้องจัดระบบการปกครองที่ให้โอกาสทุกคนได้พัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของตนเอง ในขณะเดียวกันก็ต้องสร้างกรอบมาตรฐานให้ทุกคนต้องรับผิดชอบต่อสาธารณะด้วย

All the prime religions in this world aim at creating good people. Their preaching is often based on the three following aspects:

1. It teaches everybody to adhere honesty and truth.
2. It teaches everybody to realize that we all are born with equal human dignity.
3. It teaches everybody to love and be kind to one another.

Each society evolves along a societal structure from the past till the present. Each societal structure always consists of those who govern, who trade, and who do other things. These three substructures are presently known as the public, private, and civil society sectors.

*ฯพณฯ ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย (H.E. Professor Kasem Watanachai M.D.) องคมนตรี ทำเนียบองคมนตรี (Office of the Privy Councilor) พระราชอุทยานสราญรมย์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

Everybody has to realize that people execute their task along their position, role, and responsibility. The ranking status, wealth or poverty, and other forms of stratification are a matter of societal structure. In fact, everybody has equal dignity, the precondition for democracy to emerge. If this assumption is agreed upon, society then has to set up a governing system to provide opportunities for everybody to develop to the peak of their capacity. At the same time, the system has to set up a framework to ensure everybody's responsibility to the public.

(Translated by Editorial Board)

งานเพื่อสาธารณะ

ผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ ถือได้ว่าเป็นผู้ทำงานเพื่อสาธารณะโดยตรง ทั้งนักการเมืองและข้าราชการประจำ

ผู้ประกอบการเอกชน มีหน้าที่ผลิตสินค้าและให้บริการ โดยในที่สุดแล้วต่างหวังกำไรในธุรกิจของตน แต่ถึงกระนั้นผู้ประกอบการเอกชนก็ต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะอยู่ทุกย่างก้าว หากปลาเอาเปรียบน้ำจนทำให้น้ำเน่าเสีย ปลาที่อยู่ไม่ได้เช่นกัน

ส่วนผู้ทำงานภาคประชาชน ไม่ว่าจะเป็นภาควิชาการ การศาสนา การศึกษา สิ่งแวดล้อม และงานอื่นๆ อีกมากมายย่อมต้องพัฒนาจิตสาธารณะและจิตอาสาไปพร้อมๆ กัน จึงจะปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย

พอแล้วและพร้อมแล้ว

คนที่มุ่งหวังผลประโยชน์ทางวัตถุ และยีนดึกดำบรรพ์จะรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเต็มเปี่ยม เหมาะที่จะดำเนินธุรกิจเอกชน สร้างงานและสร้างผลผลิต ให้เป็นพลังหลักของระบบเศรษฐกิจของประเทศ

คนที่ตัดสินใจเข้ารับราชการ หรือทำงานการเมือง หรือทำงานภาคประชาชน ท่านควรจะถามตัวเองก่อนว่าท่านต้องการอะไรในชีวิต? ใจท่านพอแล้วหรือยัง? และตัวท่านพร้อมแล้วหรือไม่? ในสิ่งต่อไปนี้

พอในสิ่งที่ได้

พอในสิ่งที่มิ

พอในสิ่งที่เป็

พร้อมในด้านเจตคติ

พร้อมในด้านความรู้

พร้อมในด้านทักษะ

เพราะหากท่านไม่พอ จากสิ่งที่ท่านพึงได้ พึงมี พึงเป็น จากระบบราชการจากระบบการเมือง หรือจากภาคประชาชน สุดท้ายท่านก็จะตกเป็นทาสของกิเลสตัณหา ทุจริต นอราษฎร์บังหลวง ไม่รู้จักถ่อม ไม่รู้จักพอ

และเพราะหากท่านไม่พร้อม คือประกอบเจตคติที่ผิด ความรู้ด้อย ขาดทักษะ แต่ที่ได้เข้ามาทำงานเพราะมีเส้นสาย เพราะฐานเสียงดี หรือเพราะปัจจัยอะไรก็ได้แล้วแต่ นอกจากท่านจะไม่สามารถทำประโยชน์ให้แก่สาธารณะแล้ว ท่านยังอาจทำผิดต่อสาธารณะได้หลายๆ ประการอีกด้วย

คนที่ยังไม่พอและยังไม่พร้อม จึงไม่ควรมาทำงานเพื่อสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการประจำ นักการเมือง หรืองานอาสาประชาชน

ในขณะเดียวกัน ระบบหรือระบอบที่แต่ละประเทศขนบขวยออกแบบเพื่อการจัดการบ้านเมือง จึงควรเป็นระบบหรือระบอบที่เปิดทางให้คนที่พอแล้วและพร้อมแล้วเข้ามาทำงาน ขณะเดียวกันก็ต้องปิดทางไม่ให้คนไม่พอไม่พร้อมเข้ามาสร้างความเสียหายแก่ส่วนรวม